193. Berg, Ytterselö sn, Selebo hd.

Pl. 93. Pl. 7: B 729.

Litteratur: B 729, L 940. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, F 1 5: 3 och Mon. Sud.; O. Hermelin, Selebo härads fornlemningar 1, s. 309, 389; E. Brate, Svenska runristare (1926), s. 56.
Äldre avbildningar: Peringskiöld i F 1 5: 3 (och B 729); Hermelin a. a.; Brate (ATA).

Stenen, som saknar runinskrift och endast innehåller ornament, stod enligt Peringskiöld 36 steg från den andra runstenen på Bergs gärde (Sö 192). Den var redan sönderslagen i tre delar, vilket å Peringskiölds teckning anges med de prickade linjerna. Av dessa tre stycken finns numera endast ett i behåll, toppstycket. Det låg ännu sommaren 1934 invid vägen, ett par meter ifrån Sö 192, men flyttades då till Ytterselö kyrka, där det uppsattes invid väggen i vapenhuset. Det v. fotstycket har tydligen blivit ytterligare sönderslaget; en del därav fanns kvar ännu på Hermelins tid, och ett annat stycke säges vara inlagt i grunden till ett hus. Av dessa fragment har intet hittills kunnat återfinnas.

Granit. Det bevarade, ungefär triangelformiga fragmentets storlek: högra ytterkanten 1,20 m., vänstra ytterkanten 0,85 m., bredden 1 m.

Ristningen består av tvenne mot varandra ställda fyrfotadjur med höga, bågböjda halsar, långsträckt bål samt nacktofsar och svansar förgrenade till ett ornamentalt flätverk. Över djurens huvuden är ytan fylld av ett par slingrande ormkroppar.

Ornamentiken påminner mycket om en del ristningar i västra Uppland och i Västmanland, åtminstone delvis utförda av Livsten och Balle. Brate förmodar också, att Sö 193 är ett verk av Balle. Å andra sidan förefaller det ej osannolikt, att de båda stenarna vid Berg äro ristade av samme man, en ristare som efterbildar Balles ornamentala motiv men knappast han själv. Sö 192 visar alltför stor osäkerhet i runtecknens bruk för att man skulle med skäl kunna misstänka Balle, och den saknar i runornas former och bruk Balles typiska egendomligheter.

194. Brössike, Ytterselö sn, Selebo hd.

Pl. 94. Pl. 7: B 730.

Litteratur: B 730, L 937. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, F 1 5: 2 och Mon. Sud.; Joh. Ekström, Brev till E. M. Fant 1800 (i hs S 113, Uppsala Univ.-Bibl.); O. Hermelin, Selebo härads fornlemningar 1, s. 295, 310, 417.
Äldre avbildningar: Ransakningarna (enkel teckning); Peringskiöld i F 1 5: 2 (och B 730); Ekström a. a.; Hermelin a. a.; Brate (ATA).

Runstenen är, säges i *Ransakningarna*, »oprest i Brödsäcke i Ytter Sellö sockn, Vtan för deres Port. Finnes der hoos många Knuuler och Små högder och brede wijd Steenen en ring lagd mz sten». Även teckningen i F 1 5: 2 antyder, att stenen stått på ett gravfält. Ekström fann den 1796 »öster om Gården Brösicke ned åt Sjösidan». Nu är den rest, troligen ungefär på den ursprungliga platsen, i en hage straxt intill uthusen till Brössike. Platsen är markerad å Geologiska kartbladet »Ängsö».

Granit. Höjd 1,33 m., bredd 0,80—0,87 m. Ristningen är väl bevarad, delvis djupt huggen. Inskrift:

ekimunr · auk · þalfi · þir · ristu · stin · þina · at · þurktil · faþur sin
5 10 15 20 25 30 35 40 45

Ingimundr ok Þialfi þæiʀ ræistu stæin þenna at Þorkætil, faður sinn.

»Ingemund och Tjälve de reste denna sten efter Torkel, sin fader.»